

Tartalom

<i>Szépirodalom</i>	
Bogdán László: Ricardo Reis Tahitin	5
Podmaniczky Szilárd: Kísértethistória	13
Egyed Emese: Levelek	21
Murakami Haruki: Isten minden gyermeke tud táncolni (Berecz Anna Krisztina fordítása)	26
Magyari Barna versei	44
<i>Literata Hungarica</i>	
Fekete Vince: Tajtékos még	47
Gömöri György: Nemzetközi Radnóti-konferencia Cambridge-ben	48
<i>Forgószínpad</i>	
Zsigmond Andrea: Az album címe: Kisvárdá, avagy fotóblog fotók nélkül	53
<i>Nobile Officium</i>	
A mérnöki cím munkám eredménye, a bárói cím kötelezettség (Oláh-Gál Elvira beszélgetése altorjai báró Apor Csabával)	61
<i>Ködoszlás</i>	
Nagy Szabolcs: Kérdések a Székely Hadosztály történetéből	71
Szekeres Lukács Sándor: A sóvidéki lázadás 1919 tavaszán (1919. március 29.–április 6.)	87
<i>Aranyág</i>	
Peti Lehel–Szabó Á. Töhötöm: Tánczos Vilmos köszöntése	110
Ferenecz István: Hangtalan magyar Miatyánk	115
Oláh Sándor: „En nem akarhatok más lenni, mind aki vagyok” (Gondolatok Tánczos Vilmos <i>Elejtett szavak</i> című könyvéről)	116
„Be kell vallanom, hogy annak idején az időutazás vágya vitt engem Moldvába” (Mirk Szidónia-Kata beszélgetése Tánczos Vilmos néprajzkutatóval)	125
<i>Szemle</i>	
Borsodi L. László: A száműzetés szabadsága és buktatói (Gömöri György: <i>A száműzetés kertje</i>)	162
Pécsi Györgyi: Olvasópróbák – kezdőknek és újrakezdőknek	171
Előfizetők listája	181

Murakami Haruki

ISTEN MINDEN GYERMEKE
TUD TÁNCOLNI

Yoshiya a lehető legszörnyűbb másnaposságra ébredt. Alig sikerült kinyitnia az egyik szemét. A bal szemhéja egyszerűen nem akart megmozdulni. A feje tompán sajgott. Úgy érezte, mintha az éjszaka folyamán teletömték volna az állkapcáit szuvasodó fogakkal. Áporodott, bűzös üledék szivárgott rothadó ínyéből és belülről pusztította az agyát. Ha nem figyel oda, az egész agya odalesz. Tulajdonképp ez rendben is volna. Csak aludhatna még egy picit, ez volt minden, amire vágyott. Tudta azonban, hogy erről sajnos szó sem lehet. Túl ramatyul érezte magát ahhoz, hogy aludni tudjon.

Felpillantott az órára a párnája sarkánál, de az óra nem volt sehol. Vajon miért nincs az óra a helyén? És a szemüvege is eltűnt. Bizonyára odébb lökte őket valamerre. Máskor is előfordult már.

Végül sikerült ülő pozícióba emelkednie, de ettől a mozdulattól elszedült, mintha összekeveredett volna az agya, és feje visszazuhant a párnára. Az utcán egy furgon vonult végig. Ruhaszárítókát árult. Átveszik a régieket és kicserélik újra – így a hangosbeszélő –, és ugyanannyiba kerül, mint hús évvel ezelőtt. A monoton, elnyújtott hang egy középkorú férfié. Hányinger környékezte tőle, de nem sikerült okádnia.

A legjobb gyógyír másnaposság ellen az, ha megnézel egy délelőtti talk-show-t – Yoshiya egyik barátja szerint. A műsorvezető visító, boszorkányszerű hangja teljesen felforgatja a gyomrodat és segít megszabadulni az előző nap legutolsó maradékától is.

Yoshiya azonban nem érzett elég erőt ahhoz, hogy elvonszolja magát a tévékészülékig. Éppen elég erőfeszítésbe került az is, hogy lélegezzék. Szemei előtt éles fénysugarak és fehér füst véletlenszerű, de kitartó áradata kavargott, ami furán laposnak tüntette fel a világot. Vajon ilyen érzés lehet meghalni? Ha igen, semmi gond. De egyszer elég lesz, kösz. „Kérlek Isten – gondolta – többször ne tedd ezt velem.”

„Isten” az édesanyját juttatta eszébe. Kiáltozni kezdett egy pohár vízért, de aztán eszébe jutott, hogy egyedül van otthon. Anyja és a többi hívő Kansai utazott néhány nappal azelőtt. Sokféle emberből tevődik össze a világ, és Yoshiya anyja Isten önkéntes szolgálója volt.

Még mindig nem tudta kinyitni a bal szemét. Ki az ördöggel tudott ő ennyit piálni? Semmi esély, hogy most eszébe jusson. A pusztá próbálkozás is teljesen ledermesztette az agyát. Na mindegy. Majd később még gondolkodik rajta.

Még nem lehetett dél, de a zsalugáter résein besűrűdő fény alapján Yoshiya arra következtetett, hogy valószínűleg elmúlt már tizenegy.

Munkaadója, egy kiadóvállalat, tolerált valamelyes késést a fiatalabb kollégák részéről. Általában ezt a késést Yoshiya mindig ledolgozta az elég gyakran előforduló éjszakába nyúló munkákkal.

Azért néhány éles megjegyzést vágott már fejéhez a főnöke, amikor dél után pottyant be a munkahelyre.

Tulajdonképpen ezen könnyen túltette volna magát, de nem akart kellemetlenséget okozni a hívőnek, aki őt erre az állásra beprotezsálta.

Mire kilépett az ajtón, már majdnem egy óra volt. Bármelyik másikon napon kitalált volna valami mentséget és szabadnapot vett volna ki, de most egy nagyon fontos dokumentum volt a lemezén, amit feltétlenül tördelnie kellett és még aznap ki kellett nyomtatnia. És ezt a munkát csak ő tudta elvégezni.

Elhagyta az Asagaya-i lakást, amit édesanyjával bérelt, felszállt a Chuo Line vonatra és egészen Yotsuya-ig utazott, átszállt a földalatti Marunouchi vonalára, a Kasumigaseki megállónál újra átszállt, ezúttal a Hibiya vonalon közlekedő vonatra és végül leszállt a Kamiya-cho megállóban, amelyik a legközelebb esett a kis, külföldi útikönyveket kiadó vállalat székhelyéhez, ahol dolgozott. Minden megállóban bizonytalan lábakon mászta meg fel és le a hosszú lépcsősorokat.

A csonka fülcimpás embert aznap este tízkor látta meg, amint éppen a Kasumigaseki megállóban készült átszállni a hazafelé vezető úton. Erősen őszülő hajával úgy az ötvenes évei közepét taposhatta: magas, szemüveg nincs, tweed öltönye kissé avítas, aktatáska a jobb kézben. Lassan lépdelt, mint aki mélyen elmerült a gondolataiban, a Hibiya vonal peronjáról a Chiyoda vonal felé igyekezett.

Yoshiya gondolkodás nélkül eredt a nyomába. Csak utána döbbsent rá, hogy a torka olyan száraz, akár egy régi bőrdarab.

Yoshiya anyja negyvenhárom éves volt, de nem mutatott többet harmincöttnél. Klasszikusan szép, nemes vonásai voltak és gyönyörű alakja, amit egyszerű étrenddel és szigorú testedzéssel tartott karban, melyet reggel és este végzett. Bőre tiszta, harmatos. Csak tizennyolc évvel volt idősebb Yoshiyánál és gyakran a nővérének nézték.

Úgy tűnt, anyai ösztöneinek semmi nem áll útjában. De az is lehet, hogy csak egy kicsit különc volt. Még miután Yoshiya középiskolássá cseperedett és elkezdtek érdekelni a nemiséggel kapcsolatos dolgok, ő teljes ártatlansággal, továbbra is hiányos öltözetben vagy éppen meztelenül járkált fel s alá a házban. Természetesen külön hálószobájuk volt, de akárhányszor egyedül érezte magát éjszaka, bemászott Yoshiya mellé az ágyba egy szál semmiben. Fél karjával átölelte Yoshiyát, mintha kutyát vagy macskát ölelne és így aludt el. Yoshiya tudta, hogy anyjának ez egyszerűen így a természetes, de azért idegessé tette ez a dolog. A legelképezhetőbb pozitúrákba kellett nyomorítania magát, hogy anyja tudomást ne szerezzen ágaskodó vágyáról.

Rettegve attól, hogy végzetes viszonyba keveredik saját anyjával, Yoshiya szinte kényszeresen vetette magát könnyed szexuális kalandok nyomába. Amikor éppen nem volt semmi a láthatáron, odafigyelt, hogy szabályos időközökben maszturbáljon. Végül arra vetemedett, már középiskolás korában, hogy rendszeresen látogasson egy pornóüzletet, erre költvén összes, részmunkáival szerzett pénzét.

Tisztában volt azzal, hogy el kellene hagynia anyja házát, saját életet kellene kezdenie, és minden fontosabb mérföldkőnél viaskodott a kérdéssel: amikor egyetemre ment, majd amikor munkába lépett. De íme itt volt huszonöt évesen, még mindig képtelenül arra, hogy leszakadjon. Ennek egyik fő oka az volt, hogy Yoshiya nagyon aggódott, hogy miket fog elkövetni az anyja, ha egyedül marad. Eddigi élete során rengeteg energiát pazarolt már el arra, hogy lebeszélje anyját számtalan jó szándékú, de vadul önpusztító tervének megvalósításáról, melyekkel időközönként újra meg újra előrukkolt.

Ennek tetejében azzal is tisztában volt, hogy hatalmas érzelmi viharok várhatók, amint bejelenti, hogy elköltözik otthonról. Egészen biztosan tudta, hogy anyjának soha meg nem fordult a fejében, hogy majd egy napon külön fognak élni.

Túlságosan is élénken élt benne annak a mély kétségbeesésnek és fájdalomnak az emléke, amit akkor okozott anyjának, mikor tizenhárom éves korában bejelentette, hogy elhagyja a Hitet.

Két teljes hétig vagy még tovább is tartott, hogy anyja nem evett, nem beszélt, nem fürdött, nem fészülködött, nem cserélt fehérneműt. Arra sem volt lelkierője, hogy havivérzését ellássa.

Yoshiya azelőtt soha nem látta anyját hasonlóan szutykos és bűdös állapotban. A pusztá gondolatára annak, hogy ez megismétlődhet, hasogató fájdalmat érzett a mellkasában.

Yoshiyanak nem volt apja. Amióta az eszét tudta, nem volt senki más, csak az anyja, aki kisfiú kora óta ezt hajtogatta neki: „A Te apád az Úr.” (Ők így nevezték az istenüket). „Az Úr fenn van a mennyországban. Ott kell élnie, nem jöhet le miközénk. De ő mindig vigyáz reád és gondoskodik rólad, Yoshiya. Mindig szívéen viseli a sorsodat.”

Tabata san, akire Yoshiya mindig felnézett, és akinek tanácsait mindig megfogadta, ugyanezeket mondta neki: „Igaz, hogy neked nincsen apád ezen a világon és találkozol majd sokféle emberrel, akik emiatt mindenfélét mondanak neked. Sajnos a legtöbb ember csak homályosan lát, Yoshiya, és képtelenek felismerni az igazságot, de az Úr, a te Apád maga a Világ. Szerencsés vagy, hogy szeretetének ölelésében élhetsz. Büszkének kell lenned erre, jó és igaz életet kell élned.”

„Tudom” – válaszolta Yoshiya nem sokkal azután, hogy iskolás lett. „De Isten mindenkié, nemde? Az apák azonban különbözők. Mindenkinek más apja van. Nem igaz?”

„Hallgass rám, Yoshiya. Egy nap az Úr, a Te apád felfedi majd Magát neked és csakis neked. Akkor és ott találkozol majd Vele, amikor és ahol a legkevésbé várnád. De ha kételkedni kezdesz, vagy elhagyod a hitedet, lehet, hogy olyan csalódott lesz, hogy sohasem mutatkozik majd előtted. Megértetted?”

„Megértettem.”

„És észben tartod, amit most mondtam?”

„Észben tartom, Tabata san.”

Azonban Yoshiya tulajdonképpen nem sokat értett abból, amit Tabata san mondott neki, mert egyáltalán nem volt képes elhinni, hogy ő „Isten különleges gyermeke”. Tudta magáról, hogy teljesen átlagos,

teljesen olyan, mint a többi fiú meg lány, akiket maga körül látott. Sőt, úgy érezte, hogy inkább átlagon aluli. Semmi olyan tulajdonságot nem birtokolt, ami kiemelte volna a tömegből, és mindig mindent elbaltázott. Kisiskolás évei alatt végig így álltak a dolgok. A jegyei elég tűrhetőek voltak ugyan, de amikor a sportra került sor, teljesen reménytelennek tűnt. Lassú piszkafa lábai voltak, rövidlátó szemei és ügyetlen kezei. Amikor baseballt játszottak, mindig elszalasztotta a külső mezőnyben feléje röpülő labdákat. Csapattársai morogtak, a lányok pedig vihogtak a lelátókon.

Minden este lefekvés előtt Yoshiya így imádkozott Istenhez, az apjához: „Ígérem, hogy továbbra is rendíthetetlenül hiszek benned, csak arra kérlek, hogy segíts, hogy el tudjam kapni a külső mezőnyben felém érkező labdákat. Ez az egyetlen dolog, amit kérek tőled (egyelőre).”

Ha Isten valóban az apja, ennyit igazán megtehetne érte. De az imája sohasem hallgattatott meg. A labdák továbbra is visszapattantak a kesztyűjéről.

„Ha így imádkozol, az olyan, mintha próbára tennéd az Urat” – mondta Tabata san szigorúan. „Semmi rossz nincsen abban, ha imádkozol valamiért, de ennél fontosabb dolgokért kell imádkozni és semmi esetre olyasm miatt, ami kézzelfogható és időben behatárolt.”

Amikor Yoshiya tizenhét éves lett, anyja elárulta neki születésének titkát. (Többé-kevésbé.) „Elég idős vagy már ahhoz, hogy ismerd az igazságot” – mondta.

„Tizenévesen teljes sötétségben éltem. A lelkemben olyan mély káosz volt, mint egy frissen létrejött sártenger. Az igaz fényt sötét felhők takarták. És így történt, hogy több különböző férfit is ismertem szerelem nélkül. Tudod, mire gondolok, ugye?”

Yoshiya azt válaszolta, hogy igenis tudja, mire gondol. Anyja mindig hihetetlenül ósdi nyelvezetet használt, valahányszor a szexről esett szó. Életének abban a szakaszában ő maga is már több különböző lányt is ismert szerelem nélkül.

Anyja folytatta történetét: „Amikor először teherbe estem, második gimnazista voltam. Abban az időben fogalmam sem volt arról, hogy micsoda nagyszerű dolog áldott állapotba kerülni. Egy barátom elvitt egy orvoshoz, aki elvette a gyermeket. Nagyon kedves fiatalember volt. Az operáció után elmagyarázta nekem a fogamzásgátlás módszereit.

Az abortusz nagyon ártalmas úgy a testnek, mint a léleknek – mondta –, és gondolnom kellene a nemi betegségekre is, figyeljek oda, hogy használjak mindig óvszert, és a kezembe nyomott egy dobozzal.”

„Megmondtam neki, hogy mindig is használtam óvszert, erre ő azt válaszolta: hát akkor valószínűleg valaki nem jól tette fel. Teljesen elképesztő, hányan nem tudják rendesen használni őket. De én nem vagyok gügye. Nagyon is odafigyeltem a fogamzástáplásra. Abban a pillanatban, hogy ruha nélkül maradtunk, ügyeltem, hogy én magam tegyem fel a férfirra. Nem bízatsz meg a férfiakban, ha ilyesmiről van szó. Remélem, tudod használni az óvszert!?”

Yoshiya igennel válaszolt.

„Szóval, két hónappal később újra teherbe estem. Alig tudtam elhinni. Jobban odafigyeltem, mint valaha. Nem volt mit tenni, vissza kellett mennem ugyanahhoz az orvoshoz. Végignézt rajtam és azt mondta: *Mondtam, hogy légy elővigyázatos. Minek tartod a fejedet?* Nem tudtam abbahagyni a sírást. Elmagyaráztam neki, hogy mennyire odafigyeltem a fogamzástáplásra, ahányszor férfit ismertem, de ő nem hitt nekem. *Ez soha nem fordulhatott volna elő, ha megfelelő módon tetted volna fel az óvszert.* Rettenetesen dühös volt.”

„Hogy rövide fogjam a szót, úgy hat hónappal később, a körülmények furcsa összejátszása folytán végül magát az orvost is megismertem. Akkoriban harmincéves volt és még mindig egyedülálló. Kissé unalmas volt beszélgetni vele, de nagyon kedves ember volt. A jobb fülcimpája hiányzott. Egy kutya rágta le még kisfiú korában. Egy napon, amint éppen az utcán sétált, egy hatalmas fekete kutya, amit addig sohasem látott, ráugrott és leharapta a fülcimpáját. Mindig azt mondogatta, hogy örvend, hogy csak egy fülcimpa volt. Fülcimpa nélkül lehet élni. Egy orr például, az már teljesen más dolog. Igazat kellett adnom neki.”

„Amíg velem voltam, olyan volt, mintha visszakaptam volna az igazi éneket. Amikor együtt voltunk, nem voltak aggasztó gondolataim. Még a csonka fülét is megszerettem. Olyan komoly ember volt. Előadást tartott az óvszer használatáról, míg egymás mellett feküdtünk az ágyban – mikor s hogy kell feltenni, és mikor s hogy kell levenni. Azt gondolnád, hogy nem létezhet ennél biztonságosabb fogamzástáplás. És mégis, újra teherbe estem.”

Yoshiya édesanyja elment orvos-szeretőjéhez és elmondta neki, hogy úgy tűnik, újra terhes. Ő megvizsgálta és megerősítette, hogy igaz, de nem ismerte el, hogy ő lehet az apa. Ő szakmabéli, mondta, fogamzásgátló technikái feddhetetlenek. Ez annyit jelent, hogy a lány bizonyára mással is szeretkezett.

„Ez rettenetesen fáj. Olyan mérges lettem, amikor ezt kimondta, hogy nem tudtam abbahagyni a remegést. El tudod képzelni, mennyire fáj ez nekem?”

Yoshiya intett, hogy el tudja képzelni.

„Amíg vele voltam, nem ismertem más férfit. Egyetlenegyszer sem. De ő csak egy kis cafkát látott bennem. Akkor láttam őt utoljára. A gyereket sem vettem el. Elhatároztam, hogy megölöm magam. És meg is tettem volna. Felszálltam volna egy Oshimába tartó hajóra, és ledobtam volna magam a fedélzetről, ha Tabata san meg nem lát kóborolni az utcákon és nem áll szóba velem. Egy csöppet sem félttem a haláltól. Persze, ha akkor meghalok, te soha nem jöttél volna erre a világra, Yoshiya. De Tabata san segítségének hála, az ő vezetésével ezzé a megváltott emberré lettem, akit most ismersz. Végre sikerült meglelnem az igaz fényt. És a többi hívő segítségével megszületek téged erre a világra.”

Tabata san a következőket mondta Yoshiya anyjának: „Olyan alaposan odafigyelt a fogamzásgátlásra, és mégis teherbe esett. Sőt mi több, egymás után háromszor esett teherbe. El tudja képzelni, hogy ilyesmi lehet véletlen? Én személy szerint nem tudom elképzelni. Három véletlen történés egymás után már nem lehet véletlen. A hármas szám az a szám, amit az Úr a kinyilatkoztatáskor használ. Más szavakkal, Osaki san, az Úr akarata az, hogy világra hozzon egy gyermeket. A gyermek, akit szíve alatt hord, nem akárki gyermeke, hanem Osaki sané ő az Úr gyermeke, aki a mennyekből őriz minket, egy fiúgyermek és én Yoshiyának nevezem el: *Mert Áldás van rajta.*”

És amikor fiúgyermek született, ahogy Tabata san megjósolta, Yoshiyának nevezték el, és Yoshiya édesanyja Isten szolgálójaként élt tovább, és többé egyetlen férfit sem ismert.

„Akkor tehát – mondta Yoshiya egy kis habozás után – biológiailag tekintve tulajdonképpen az a nőgyógyász az apám, akit te... ismertél.”

„Nem igaz!” – kiáltotta az anyja égő szemekkel. – „Az ő fogamzás-gátló módszerei abszolút feddhetetlenek voltak. Tabata san-nak igaza volt. A te apád az Úr. Nem a test vágyából jöttél a világra, hanem az Úr akarata által.”

Úgy tűnt, hogy anyja hite megingathatatlan volt, ami az utóbbit illeti. De Yoshiya meg éppen olyan biztos volt benne, hogy apja nem más, mint az a bizonyos nőgyógyász. Bizonyára valami hiba volt az óvszer körül. Nem lehet más magyarázat.

„Az orvos tudja, hogy megszültél engem?”

„Nem hiszem” – mondta az anyja. – „Soha nem láttam többé, és semmilyen módon nem vettem fel veled a kapcsolatot. Valószínűleg még csak nem is sejt.”

A férfi felszállt a Chiyoda vonal Abiko felé tartó vonatára. Yoshiya követte őt a vagonba. Már este fél tíz is elmúlt és csak kevesen utaztak a vonaton. A férfi helyet foglalt és aktatáskájából kivett egy nyitott folyóiratot. Valami szaklapfélének tűnt. Yoshiya leült vele szembe és úgy tett, mintha a kezében lévő újságot olvasná. A férfi sovány volt, arca finom metszésű, komoly arckifejezés ült rajta. Volt benne valami orvoszerű. Korban is megfelelt, és hiányzott az egyik fülcimpája – a jobb fülcimpája. Könnyen meglehet, hogy egy kutya harapta le.

Valamiféle ösztönös bizonyossággal Yoshiya úgy érezte, hogy ez a férfi az ő vér szerinti apja. S mégis, valószínűleg fogalma sincs róla, hogy ő, a fia, létezik. Nem nagyon valószínű az sem, hogy elfogadná a tényeket, ha Yoshiya elétárná azokat itt és most. Végül is az orvos szakmabéli, akinek fogamzás-gátló módszerei feddhetetlenek.

A vonat áthaladt a Shin-Ochanomizu, Sendagi és Machiya megállókon, aztán a felszínre ért. Az utasok száma egyre csökkent. A férfi nem nézett fel folyóiratából és semmi jelét nem adta annak, hogy elhagyná a helyét. Yoshiya végig őt figyelte újságja mögül és közben eszébe jutott az előző este néhány részlete. Roppongiba ment inni egy régi egyetemi barátjával és két lánnyal, akiket a barátja ismert. Visszaemlékezett arra, hogy a bárból egy diszkóba mentek, de azt már nem tudta felidézni, hogy végül lefeküdt-e a lánnyal, aki az ő partnere volt. Valószínűleg nem, döntötte el végül. Túlságosan is be volt rúgva ahhoz, hogy képes lett volna rá.

Az újság tele volt a szokásos, földrengésről szóló történetekkel. Anyja és a többi hívők valószínűleg az egyház osakai épületében laktak.

Minden reggel teletömték a hátizsákjukat élelemmel és a legszükségesebb dolgokkal, majd a helyi vonatok egyikével annyira megközelítették a helyet, amennyire lehetett. Az út hátralevő részét Kobe-ig gyalog tették meg a kötörmelékkel borított műúton. Ott aztán szétosztották, amit vittek a földrengés áldozatainak. Azt mesélte neki telefonon, hogy a csomagja több mint harmincöt fontot nyomott. Az a hely fényévekre tűnt most Yoshiyától és a férfitől, aki vele szemben ült, a folyóiratába merülve.

Amíg be nem fejezte az elemi iskolát, Yoshiya hetente egyszer elkísérte anyját térítő útjára. Neki voltak a legjobb eredményei az egész egyházban. Annyira fiatal és kedves volt és annyira jólneveltnak tűnt (valóban jólnevelt volt), hogy az emberek ösztönösen megkedvelték. Ráadásul a kislánya is vele volt. A legtöbb ember megnyílt a jelenlétében. Lehet, hogy nem érdekelte őket a vallás, de szívesen hallgatták ezt a kedves fiatal nőt. Házról házra járt egyszerű, de csinosra szabott ruhában, röpiratokat osztogatva és nyugodt hangon magasztalva a hit örömeit.

„Jöjjenek csak hozzánk bizalommal, ha valaha fájdalommal találkoznak, vagy nehézségbe ütköznek” – szokta mondani. – „Mi nem erőltetünk soha semmit, csak felajánljuk a segítségünket” – jelentette ki meleg hangon és égő szemekkel. „Az én lelkem például a legmélyebb sötétségben bolyongott, amikor rám talált és megmentett a Tanítás. Ezt a gyermeket hordtam akkoriban a szívem alatt és hajszáj választott el attól, hogy őt is, meg magamat is az óceánba öljem. De az Ő keze felemelt engem, Ő, aki a mennyekben van, megmentett engem, és most a fiam meg én az Ő szeretetének fényében élünk.”

Yoshiya soha nem érezte kényelmetlenül magát, amikor édesanyjával idegen ajtókon kopogtattak. Olyankor anyja különösen kedves volt vele, a kezei mindig melegek. Sokszor ütköztek elutasításba, éppen ezért vidámmá tette őket minden kedves szó. Amikor aztán sikerült új hívőt szerezni az egyháznak, az mindig büszkeséggel töltötte el Yoshiyát. „Talán most Isten, az apám végre elismer fiának” – gondolta.

Nem sokkal azután azonban, hogy középiskolába került, Yoshiya elhagyta a hitét. Ahogy kezdett rátalálni saját független énjére, egyre nehezebben viselte el a szekta szigorú szabályait, melyek szöges ellentétben álltak a hétköznapi értékekkel. Hitehagyásának ez volt az

egyik fontos oka. De a legmélyebb és legdöntőbb ok az a végtelen és törhetetlen ridegség volt, amit Ő, akit apjának hívott, iránta tanúsított: az Ő sötét, nehéz, néma köszíve. Fiának hitehagyása mély fájdalmat okozott Yoshiya anyjának, de a fiú elhatározása megingathatatlan volt.

A vonat már majdnem elhagyta Tokiót, egy vagy két állomásra járt már Chiba tartománytól, amikor a férfi visszacsúsztatta a folyóiratot az aktatáskájába, felállt és megközelítette az ajtót. Yoshiya követte őt. Leszálltak a vonatról. A férfi felmutatta a bérletét és könnyedén áthaladt a kapun, azonban Yoshiyanak még sorba kellett állni, hogy kifizesse a különbözetet eddig, a távoli állomásig. Szerencsére így is sikerült idejében elérnie a taxisorig ahhoz, hogy megpillantsa a férfit, amint éppen beszáll az egyik taxiba. Beugrott a legközelebb álló autóba és kikapott egy ropogós tízezer yenes bankjegyet a pénztárcájából.

„Tudná követni azt a taxit, kérem?”

A sofőr gyanakvó pillantást vetett Yoshiyára, majd megnézte a bankjegyet.

„Hé, apafej, miről van itt szó?! Csak nem valami rablótámadás?!”

„Egyáltalán nem, ne aggódjon – mondta Yoshiya –, csak követek valakit.”

A sofőr elvette a tízezer yenes bankjegyet és kifordult a járdaszegély mellől.

„Rendben – mondta –, de kérem a béremet is. Az óra megy.”

A két taxi egy sor elhagyatott üzlet előtt hajtott el, majd maguk mögött hagytak egy pár sötétbe borult, üres telket. Egy kórház következett kivilágított ablakokkal, egy új lakópark, melyet apró házak sora jelzett. Az út teljesen üres volt. A követés nem okozott nehézséget és izgalmat sem hozott. Yoshiya sofőrje elég okos volt ahhoz, hogy változtassa a távolságot a két autó között.

„Tán valami szerelmi kalandba keveredett a pasi vagy hasonló?”

„Oh, nem erről van szó” – mondta Yoshiya. – „Fejvadászat. Két vállalat hadakozik ugyanazért a pofáért.”

„Komolyan mondod? Hallottam róla, hogy a vállalatok küzdenek a jó emberekért manapság, de hogy ez már idáig fajult, azt nem hittem volna.”

Már alig volt néhány ház az út mentén, mely a folyó partját követve egy olyan területre érkezett, melyet kétfelől gyárak és raktárépületek kereteztek. A hely elhagyatottságát csak a magasba ágaskodó új

lámpaoszlopok törték meg. A férfit szállító taxi hirtelen megállt egy hatalmas betonfal mellett. Az előtte lévő autó féklámpájának hirtelen villanását látván Yoshiya sofőrje megállította autóját pár száz méterre a másik mögött, és leoltotta a lámpákat. A fejük fölött a higanylámpák éles, néma fényt szórtak az aszfalra. Az út és a fal, nem volt semmi egyéb látnivaló a környéken. Messze elöl megnyílt a taxi ajtaja és a csonka fülcimpájú ember kiszállt. Yoshiya még két, ezeryenes bankjegyet csúsztatott a sofőr kezébe az eredeti tízezer yen mellé.

„Soha nem fog taxit találni, uram, ezen az isten háta mögötti helyen. Akarja, hogy várakozzak egy kicsit?” – kérdezte a sofőr.

„Hagyja csak” – mondta Yoshiya és kilépett az aszfalra.

A férfi egyáltalán nem pillantott fel, miután kiszállt a taxiból, hanem egyenesen előre sétált a betonfal mentén, ugyanazokkal a lassú, kimért léptekkel, mint a földalatti megálló peronján. Olyan volt, mint egy jól megmunkált mechanikus baba, melyet egy mágnes vonz előre. Yoshiya feltúrte kabátjának gallérját. Minden egyes lélegzetvételnél fehér felhőcskékhez hasonló pára hagyta el a két gallér közötti nyílást, amint a férfi nyomába eredt, gondosan ügyelve arra, hogy megtartsa a kellő távolságot ahhoz, hogy ne legyen feltűnő. A férfi bőrtalpú cipőjének monoton kopogása volt az egyetlen zaj, amit hallani lehetett. Yoshiya gumitalpú papucs cipői hangtalanul suhantak az aszfalton.

Az emberi életnek nyoma sem volt a környéken. A jelenet leginkább egy holdbéli álmhoz hasonlított. Ahol véget ért a betonfal, egy roncsstemető következett. A drótkerítés mögött egy nagy kupac autó állt, egyetlen hatalmas, színtelen masszának tűnt a higanylámpák kimért fényében. A férfi egyenesen előre haladt továbbra is.

Mi értelme volt kiszállni a taxiból egy ilyen pusztaság közepén? – csodálkozott Yoshiya. Talán hazafelé tart? Vagy lehet, hogy tesz egy kis kitérőt? A februári csípős levegő azonban nem volt éppen alkalmas egy kis esti sétához. A dermesztő szél újra meg újra megbökdöste Yoshiya hátát, amint végigsöpört az utcán.

Ahol véget ért a roncsstemető, újabb hosszú, barátságtalan betonfal következett. Csak egy keskeny sikátorbejárat törte meg. A férfi nagyon otthonosan mozgott a terepen, egy pillanatig sem habozott, ahogy befordult a sarkon. A sikátor sötét volt. Yoshiya nem tudta kivenni, hogy mit rejthet a mélysége. Egy pillanatig tétovázott, majd a férfi

után lépett. Ha már idáig eljött, nem lett volna értelme éppen most feladni.

A szűk átjáró mindkét oldalát magas falak szegélyezték. Alig volt annyi hely, hogy két ember elférhessen egymás mellett, és olyan sötét volt, akár a tenger fenekén. Mintha a fény soha be nem hatolt volna ebbe a teljesen elkülönült világba. Yoshiya egyetlen tájékozódási pontja a férfi cipőjének kopogása volt. A bőrtalpak ugyanabban a töretlen ütemben haladtak előtte. És akkor, egyszerre megálltak.

Vajon megérezte, hogy követik? Talán ott áll most, lélegzetét visszafojtva erőlködik, hogy meglássa, vagy meghallja, mi van mögötte? Yoshiya szíve összeszorult a sötétben, de lenyelte vad szívdobogását és továbbhaladt. „A pokolba az egésszel” – gondolta. – „És mi van akkor, ha rámkiált, hogy miért követem? Egyszerűen elmondom neki az igazat. Ez lenne a legegyszerűbb módja annak, hogy tisztázzuk a helyzetet.” De a sikátornak vége lett. Zsákutca volt, melyet egy fémkerítés zárt le. Yoshiyanak pár másodpercebe került, hogy megtalálja a nyílást, egy rést, ahol valaki elhajlította a fémlemezt, éppen csak annyira, hogy egy ember átférjen rajta. Összefogta magán a kabátot és átpréselte testét a nyíláson.

A kerítés másik oldalán hatalmas szabad tér terült el. Nem egy üres telek volt, inkább valamifajta játékpálya. Yoshiya ott állt erőlködve, hogy kivegyen valamit a sápadt holdfényben. A férfinak nyoma se volt.

Egy baseballpályán állt, valahol a középmezőnyben, egy sáv letaposott gyomon. A helyen, ahol a középcsatár állni szokott, sebhelyként világlott ki a csupasz talaj. A távoli otthoni bázis felett a hátsó védőháló kiterjesztett fekete szárnyként lebegett. A dobódomb közelebb volt. Olyan volt, mint egy apró duzzanat a talajon. A magas fémkerítés a teljes külső mezőnyt körbefonta. Szellő sepert végig a pályán, egy üres csipszeszacskót kergetve maga előtt.

Yoshiya zsebre dugta a kezét és visszafojtotta a lélegzetét. Várta, hogy történjék valami. De semmi sem történt. Végigpásztázta a jobb mezőnyt, majd a bal mezőnyt, majd a dobódombot és a talajt a lába alatt, mielőtt felnézett volna az égre. Több felhőfoszlány is csüngött fenn, éles körvonalaikkal különös látványt nyújtottak. A levegőben kutyaürülék szaga keveredett a fű illatával. A férfinak hült helye volt. Nyomtalanul eltűnt. Ha Tabata san ott lett volna, azt mondta volna: „Látod, Yoshiya, az Úr a leváratlanabb módokon mutatkozik előttünk.”

De Tabata san már három éve eltávozott az élők sorából. Húgycsőrákban halt meg. Szenvedésének utolsó hónapjait szívtépő volt végigkísérni. Vajon egész idő alatt soha nem tette próbára az Istent? Soha nem imádkozott Hozzá, hogy bár egy csöppnyit enyhítene iszonyú fájdalmán? Tabata san olyan következetesen betartotta a legszigorúbb parancsolatokat és annyira közeli kapcsolatban volt Istennel, hogy ha valaki, akkor ő bizonyára megérdemelte volna, hogy enyhülést kérhesen Tőle. (Bármennyire kézzelfogható és időben behatárolt legyen is a kérdés.) „Ráadásul – gondolta Yoshiya –, ha Isten próbára teheti az embert, miért ne tehetné az ember is próbára Istent?”

Yoshiya tompa lüktetést érzett a halántékában, de nem tudta eldönteni, hogy vajon ezt még mindig másnapossága okozza-e, vagy valami más munkál benne. Keserű grimasszal húzta ki kezét a zsebéből, és kimért, hosszú lépésekkel megindult a hazai bázis felé. Alig néhány másodperccel előbb még teljes elméjét lefoglalta annak a férfinak az üldözése, aki nagy valószínűséggel az apja, és ez hozta őt ide, erre a furcsa helyre. Most azonban, hogy a férfi eltűnt, azok a dolgok, amik idáig üzték, hirtelen elveszítették jelentőségüket.

„Mit is reméltem én mindettől?” – kérdezte Yoshiya magától, ahogy előre lépdelt. – „Talán meg akartam erősíteni a kötelékeket, amelyek lehetővé tették, hogy itt és most létezem? Talán azt reméltem, hogy beleszövődök majd valami új történetbe és kapok egy új, jobban körülírható szerepet? Nem – gondolta –, nem ez az oka. Az, amit így körbe-körbe kergettem, valószínűleg nem más, mint a bennem rejlő sötétségnek a farka. Véletlenül megpillantottam, követni kezdtem, majd rátapadtam, és végül engedtem, hogy még mélyebb sötétségbe hulljon. Biztos vagyok benne, hogy nem látom soha többé.”

Yoshiya lelke elidőzött az adott tér és idő csendjében és tisztaságában. Mi jelentősége van annak, hogy a férfi valóban az apja volt-e, vagy Isten, vagy egyszerűen csak egy idegen, aki elvesztette a jobb fülcimpáját? Többé nem számított mindez, és ez maga volt a megvilágosodás, a szentség. Vajon olyasmi történt, amit meg kell ünnepelni?

Felmászott a dobódombra, és annak mállott gumitetején állva nagyot nyújtózott felfelé. Összekulcsolta az ujjait, magasba dobta a két karját

és teleszívta tüdejét a hűvös éjszakai levegővel, majd még egyszer felnézett a holdra.

A pálya hatalmas volt. Egyszerű deszkalelátók szegélyezték az első és a harmadik bázis közötti vonalakat. Természetesen egy lélek sem volt ott ezen a hűvös februári éjszakán. Három emelet egyenes deszkapad állt ott hosszú, rideg sorokban. A hátsó háló mögött ablaktalan, otromba tákolmányok sorakoztak, valami raktárféleségek lehettek. Sehol semmi fény, semmi hang.

A dombon állva Yoshiya a magasba lendítette karjait és hatalmas köröket írt le, ezzel egy ütemben lábait is mozgatta előre, oldalra. Ahogy folytatta ezeket a táncszerű mozdulatokat, a teste lassan felmelegedett és teljesen visszatért belé az élet. Nemsokára észlelte, hogy fejfájása elpárolgott.

A lány, akivel Yoshiya az egyetemi évei alatt járt, Szuper-békának nevezte őt. Azt mondta, hogy amikor táncol, úgy néz ki, mint egy óriásbéka. A lány nagyon szeretett táncolni és magával vonszolta Yoshiyát mindenféle diszkóba.

Nézd csak meg – mondogatta –, olyan imádnivaló vagy, ahogy azokkal a hatalmas karjaiddal és lábaiddal ide-oda csapkodsz. Olyan vagy, mint egy béka az esőben.

Ez először rosszul esett neki, de amikor már elég régen járt a lánnyal, Yoshiya maga is megkedvelte a táncot. Amikor elengedte magát és hagyta, hogy teste mozgásba lendüljön a zene ütemére, minden sejtjében tudatára ébredt annak, hogy a benne rejlő természetes ritmus teljes összhangban lüktet a világ ritmusával. Az apály és a dagály, a szél tánca a síkságon, a csillagok útja az égen, mind-mind őbenne létezett, köze volt hozzájuk.

Még soha nem látott ekkora hatalmas hímveszőt – szokta mondani a barátnője, és kezeibe fogta. Soha nincs útban, amikor táncol? Nem, válaszolta ő: soha nincs útban. Igaz, mindig a nagyobbak közé tartozott, már egészen kicsi korától. De nem emlékezett olyasmire, hogy ez valaha is előnyére vált volna. Valójában több lány is megtagadta, hogy szeretkezzék vele, mert túl nagyoknak találták. Esztétikai szempontból meg egyszerűen csak lassúnak, ügyetlennek és esetlennek tűnt. Ezért mindig próbálta is elrejtteni, amennyire csak lehetett.

„A nagy fütyid égi jel” – szokta mondani az anyja teljes meggyőződéssel. – „Azt mutatja, hogy Isten gyermeke vagy.” És így elhitte ő is.

Hanem egy szép napon szíven ütötte ennek az egésznek az ostobasága. Az egyetlen dolog, amiért valaha is imádkozott, az volt, hogy képes legyen elkapni a külső mezőnyben feléje röpülő labdákat, erre Isten felruházta őt egy mindenkiénél nagyobb farokkal. Milyen lehet az a világ, ahol ilyenfajta idióta vásárok létrejöhetnek?

Yoshiya levetette a szemüvegét és becsúsztatta a tokjába. Behunyt szemmel, a hold fehér sugarával a bőrén táncolni kezdett, teljesen egyedül. Mélyen tüdőre szívta a levegőt, majd hangosan kiengedte. Mivel egyetlen olyan dal sem jutott eszébe, mely kifejezhette volna, hogy mit érez, tánca a fű susogását és a suhanó felhők nesztét követte. Nemsokára megérezte, hogy valaki figyeli. Furcsa bizsergést érzett a bőrén. *S akkor mi van?* – gondolta. *Csak bámuljanak, ha tetszik.* Isten minden gyermeke tud táncolni.

Erős lépésekkel tapodta a földet, karja a magasban kavargott, minden kecses mozdulat maga után csalogatta a következőt töretlen egymásutánban. A mozdulatok egymásba folytak, teste szabályos alakzatokat írt le, majd rögtönzött variációkat rajzolt, s mindezek mögött és között ott hömpölygött láthatatlanul a ritmus. Táncának minden egyes fordulópontjánál áttekinthette az elemek bonyolult egybefonódását.

Állatok leleselkedtek az erdőből, mozdulatlanul, akár egy csendélet figurái. Egyesek rettentő szörnyek voltak, amilyenekkel Yoshiya még soha nem találkozott azelőtt. Előbb-utóbb át kell vágnia az erdőn, de most nem érzett félelmet. Való igaz, az erdő őbenne volt, az erdő tette azzá, aki. A szörnyek is mind a sajátjai.

Mennyi ideje táncolt már? Yoshiyanak sejtelve sem volt róla. Mindenesetre elég ideig ahhoz, hogy izzadni kezdjen a hóna alatt. És akkor hirtelen rádöbrent, hogy tulajdonképpen mi is fekszik ott mélyen lenn a föld alatt, melyen lábai oly biztonsággal taposnak: a legmélyebb sötétség vészjósló moraja, titkos folyók, melyekben vágyak hömpölyögnek, nyálkás, vonagló lények odúja, földrengések tanyája, melyek mindig készen állnak arra, hogy virágzó városokat romhalmazzá változtassanak.

Ezek is mind részei a föld ritmusának.

Abbahagyta a táncot és levegő után kapkodva a lába előtt sötétlő földet bámulta, pillantása egy feneketlen lyukba szédült.

Yoshiya a távoli, romos városban lévő anyjára gondolt. Mi történné, ha megmaradhatna mostani énjében, és mégis visszaforgathatná az

időt, hogy találkozhasson fiatal anyjával, amikor annak lelke még a legmélyebb sötétségben bolyongott. Semmi kétség, hogy fejest ugranának együtt az örületbe, és vadul egymásnak esnének, olyan dolgokat cselekedvén, amikért a legszigorúbb büntetés jár.

„És kit érdekel? Büntetés? Én már régen megértem a büntetésre. A városnak már rég darabokra kellett volna széthullnia körülöttem.”

Amikor elvégezték az egyetemet, a barátnője megkérte, hogy vegye el feleségül. „A te feleséged akarok lenni, Szuper-béka. Veled akarok élni, és a te gyerekedet akarom a világra hozni, egy fiúgyermeket, akkora hatalmas micsodával, mint a tied.”

„Nem vehetek el feleségül – mondta neki Yoshiya. – Tudom, hogy már régen el kellett volna mondanom neked. Én az Isten fia vagyok. Nem nősülhetek meg.”

„Igaz ez?”

„Igaz. Sajnálom.”

Yoshiya letérdelt és kezébe vett egy maroknyi homokot, majd hagyta lassan visszacsorogni az ujjai között a földre. Ezt a mozdulatot újra meg újra megismételte. A föld hűvös, egyenetlen érintése eszébe juttatta, ahogy utoljára kezében tartotta Tabata san csonttá aszott, erőtlen kezét.

Már nem élek sokáig, Yoshiya – mondta Tabata san a betegségtől gyenge, rekedtes hangján. Yoshiya tiltakozni akart, de Tabata san megállította gyöngéden intve a fejével.

„Hagyd csak – mondta –, ez az élet nem több egy rövid, fájdalmas álomnál. Az Ő Útmutatásának hála eljutottam idáig. Azonban mielőtt meghalok, van valami, amit el kell mondanom neked. Nagyon szégyellem kimondani, de nincs más választásom. Nagyon sokszor buja gondolataim voltak édesanyáddal kapcsolatban. Nagyon jól tudod, hogy családom van, és teljes szívemből szeretem őket. És édesanyád egy tiszta szívű ember. Mégis erős sóvárgást éreztem a teste után, sóvárgást, amit soha nem tudtam teljesen elfojtani. Bocsánatodat kérem ezért.”

„Nincs szükség arra, hogy bárki bocsánatát kérjed, Tabata san. Nem Te vagy az egyetlen, akinek buja gondolatai vannak. Még engem, a fiát is szörnyű megszállottság üldöz” – akart megnyílni Yoshiya, de tudta, hogy ezzel csak tovább szomorítaná Tabata san-t. Yoshiya megragadta

Tabata san kezét és hosszú ideig tartotta a sajátjában, remélvén, hogy a mellkasát szorító gondolatok eljutnak kezein keresztül Tabata san kezéhez. A szívünk nem kőből van. A kő idővel szétporlad és elveszíti külső alakját. De a szív soha nem porlad szét és nincsen külső alakja, s legyen azok jók vagy gonoszak – érzéseinket továbbítani tudjuk egymáshoz. Másnap Tabata san kilehelte lelkét.

A dobódombon térdelve Yoshiya átadta magát az idő folyásának. Valahonnan a távolból egy sziréna sápadt hangja hallatszott. Egy hirtelen széllökés megtáncoltatta a fűszálakat és megünnepelte a fű énekét, mielőtt elhalt.

„Oh, Istenem!” – szaladt ki Yoshiya száján.

Berecz Anna Krisztina fordítása

MURAKAMI HARUKI 1949. január 12-én született Kobében. A kortárs japán irodalom egyik legjelentősebb alkotója. A tokiói Waseda egyetemen végezte tanulmányait. 1974-ben jelent meg az első regénye (Halld a szél énekét), de az átütő sikert és az ismertséget az 1987-ben napvilágot látott Norvég erdő című regény jelentette, amely több mint kétmillió példányban fogyott el az író szülőhazájában, és egy csapásra híressé tette őt.

Az első, magyarra is lefordított Murakami-regény, a Világvége és a keményre főtt csodaország 1998-ban jelent meg az Európa Könyvkiadó gondozásában. Eddig hét regénye jelent meg magyarul: Világvége és a keményre főtt csodaország, Norvég erdő, Szputnyik szívecském, Birkakergető nagy kaland, Kafka a tengerparton, A határtól délre, a naptól nyugatra és A kurblimadár krónikája.

Legutolsó regénye az 1Q84 az idén, 2009 májusában került piacra Japánban, és két nap alatt több mint félmillió példányban fogyott el belőle.

Az európaiak érdeklődése Murakami művei iránt leginkább a rangos Kafka-díj elnyerésének köszönhető (2006-ban a Kafka a tengerparton című regényéért), és talán annak, hogy Murakamit irodalmi Nobel-díjra is javasolták.

Murakami Haruki műfordítóként is tevékenykedik. Főként amerikai írók, mint F. Scott Fitzgerald, John Irving, Raymond Carver műveit fordította japán nyelvre.

Műveinek különös világa nem illeszkedik be a klasszikus japán kánonokba. Erőteljesen érződik rajta a nyugati popkultúra hatása, de nagyon erőteljesen jelentkezik a García Márquez-féle mágikus realizmus is, ugyanakkor az író japán kultúrába gyökerező látásmódja sajátosan vonzóvá teszi ezeket az írásokat.

„Számomra regényt írni annyi, mint álmodni. A regényírás lehetővé teszi, hogy szándékosan álmodjak, miközben ébren vagyok. A tegnapi álmom fonalát tovább szöhetem holnap, s ez egy olyan dolog, amit nem lehet megtenni a mindennapi életben. Ugyanakkor ez a folyamat segít leszállnom saját tudatom mélyére. Így, noha én is álomszerűnek találok, ez a világ nem pusztán a fantázia szüleménye. Számomra az álomszerű nagyon is valóságos” – vallja az író az egyik vele készült interjújában.

Az Isten minden gyermeke tud táncolni című novella eredetileg 2000-ben jelent meg az azonos című gyűjteményes novelláskötetben.

2007-ben Robert Logevall rendezésében film is született a novella alapján. Jelen fordítás Jay Rubin angol szövege nyomán készült.

Időutazás